

Analiza de due diligence de mediu și
socială, evaluarea impactului și
auditul de siguranță rutieră pentru
Proiectul de reabilitare a rețelei rutiere
TENT-T din Moldova, DTM 55768

Proiectul nr. 12002-106

Data: 23.07.2026

Versiunea: 1.0

Planul de acțiune socială și de mediu, drum R7

Conținut

Conținut	2
Lista tabelelor	2
Fișa proiectului.....	3
Notă importantă/Declarație de exonerare de răspundere	4
1. Planul de acțiune socială și de mediu	5
1.1. Abordare.....	5
1.2. Metodologie.....	5

Lista tabelelor

Tabelul 3-1: Clasificarea riscurilor și matricea de riscuri	5
Tabelul 3-2: Planul de acțiune socială și de mediu pentru proiect	20

Fișa proiectului

Numărul proiectului	P12002-106		
Titlul proiectului	Analiza de due diligence în domeniul mediului și al aspectelor sociale, evaluarea impactului și auditul privind siguranța rutieră pentru proiectul de reabilitare a rețelei rutiere TENT-T din Moldova		
Alocare/linie bugetară			
Acordat la	25.06.2025		
	Revizuire:	Editor:	Data:
	V0.0 – Proiect inițial		08.05.2026
	V0.1 – versiune actualizată	MC Mobility	21.05.2026
	V1.0 – finală	MC Mobility	23.07.2026
Verificare calitate:			
	Client	Contractant	Partener de implementare
Denumire:	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	MC Mobility Consultants GmbH	
Adresă:	Five Bank Street Londra, E14 4BG Regatul Unit	Zwölfergasse 8/3/28, VIENA, 1150, Austria	
Număr de telefon:		+4318923600	
Persoană de contact:	Dadabaev, Jamol	Holger Eiletz	
Adresă de e-mail:	DadabaeJ@BERD.com	holger.eiletz@vienna-mc.com	
Semnături:			
Numele experților:	Egidijus Skrodenis, manager de proiect Sabine Stumpf-Langer, manager de proiect Violeta Paginu, specialist în mediu		

Notă importantă/Declarație de exonerare de răspundere

MC Mobility Consultants GmbH („Consultantul”) acționează în numele Administrației Naționale a Drumurilor din Moldova („Clientul”) în conformitate cu termenii stabiliți în „Due diligence de mediu și social, evaluarea impactului și auditul de siguranță rutieră pentru Proiectul de reabilitare a rețelei rutiere TENT-T din Moldova” („Proiectul”) și nu are nicio responsabilitate față de nicio altă parte în afară de Client pentru furnizarea de consultanță în legătură cu Proiectul.

Consultantul a întocmit prezentul document pentru a răspunde nevoilor Clientului, ale Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare și ale Administrației Naționale a Drumurilor din Republica Moldova, precum și pentru a prezenta structura de organizare și de management convenită și aspectele conexe. Nicio altă parte nu are dreptul să se bazeze pe acest document în niciun scop, iar Consultantul nu își asumă nicio responsabilitate sau răspundere față de nicio altă parte în afara Clientului în legătură cu acest document și/sau cu orice element al conținutului său.

Prezentul document a fost elaborat pe baza informațiilor furnizate de Client. Toate informațiile primite de la Client și cuprinse în prezentul document sunt acceptate, fără a fi supuse vreunei auditări sau verificări, ca date care reflectă în mod complet și exact organizarea și operațiunile Clientului în toate segmentele relevante ale Proiectului.

Deși Consultantul este responsabil față de Client pentru îndeplinirea activității sale cu competență și diligență rezonabile, conținutul prezentului document se bazează pe informațiile furnizate Consultanului. Consultantul nu a verificat în mod independent conținutul informațiilor furnizate și nici nu a auditat sau verificat în alt mod informațiile furnizate. În consecință, orice erori sau omisiuni din datele furnizate ar putea avea un impact semnificativ asupra livrabilelor. Consultantul nu va fi responsabil pentru fiabilitatea conținutului prezentului document și al raportului, sau a sfaturilor verbale, în cazul în care acestea se bazează pe informații obținute de la Client care sunt inexacte sau incomplete.

Toate drepturile de autor și alte drepturi de proprietate asupra prezentului document rămân proprietatea Consultanului, iar orice drepturi care nu sunt acordate în mod expres în prezenții termeni sau în Contract sunt rezervate. Deținerea prezentului document sau a unei copii a acestuia de către o terță parte nu implică dreptul de a-l publica, distribui sau utiliza. În cazul în care o terță parte utilizează informațiile conținute în prezentul document, Consultantul și angajații săi nu își asumă nicio responsabilitate pentru o astfel de utilizare.

În măsura maximă posibilă, atât Consultantul, cât și Clientul își declină orice răspundere care decurge din sau este legată de utilizarea (sau neutilizarea) acestui document și a conținutului său, inclusiv orice acțiune comercială sau decizie comercială luată ca urmare a unei astfel de utilizări (sau neutilizări). Niciun utilizator terț nu dobândește, ca urmare a unui astfel de acces, vreun drept pe care nu l-ar fi avut în alte condiții, iar Consultantul nu și-a asumat nicio sarcină sau obligație pe care nu ar fi avut-o în alte condiții.

Prezentul document și conținutul său sunt confidențiale și nu pot fi reproduse, redistribuite sau transmise, direct sau indirect, către nicio altă persoană, în întregime sau parțial, fără consimțământul prealabil scris al Consultanului.

1. Planul de acțiune socială și de mediu

1.1. Abordare

Obiectivul principal al acestei evaluări este de a confirma conformitatea proiectului cu cerințele de performanță în domeniul mediului și al aspectelor sociale (M&S). Acest lucru se realizează prin intermediul Evaluării conformității cu cerințele de mediu și sociale (ESR), efectuată separat de Haskoning; aceasta propune, de asemenea, măsurile necesare sub forma unui Plan de acțiune în domeniul mediului și al aspectelor sociale (ESAP) pentru remedierea eventualelor lacune identificate. În consecință, prezentul raport trebuie citit împreună cu Raportul de evaluare a conformității cu ESR pentru R7, emis la 23 iulie 2026.

1.2. Metodologie

În conformitate cu metodologia definită în Secțiunea 3: Conformitatea proiectului cu standardele BERD din Raportul de evaluare a conformității cu ESR, acțiunile propuse sunt clasificate în funcție de fiecare standard aplicabil, urmate de o clasificare a riscurilor, în care riscurile sunt categorizate pe baza descrierilor rezumate mai jos: Alinierea corespunzătoare cu matricea metodologică din Raportul de evaluare a conformității cu ESR (din Secțiunea 3.2) este evidențiată cu caractere albine în tabelul de mai jos.

Clasificarea riscurilor	Descriere
Defect fatal	Activități ale proiectului care pot duce la o neconformitate semnificativă cu reglementările, ceea ce poate avea repercusiuni precum oprirea operațională, prejudicii semnificative aduse reputației și/sau amenzi/proceduri penale pentru promotorii proiectului.
Risc ridicat	- Evaluările și planurile proiectului nu sunt aliniate la cerințele de relații publice ale BERD (MN); este necesar un efort substanțial pentru a remedia această situație - Activitățile proiectului pot avea efecte ireversibile asupra resurselor ecologice și/sau sociale sau asupra receptorilor - Practicile proiectului ar putea genera impacturi de mediu și sociale grave și pe termen lung - Practicile proiectului ar putea genera riscuri de reputație și/sau conflicte cu părțile interesate - Practicile proiectului pot duce la nerespectarea reglementărilor și, prin urmare, pot avea ca rezultat întreruperi pe termen lung ale activității și amenzi
Risc mediu	- Evaluările și planurile proiectului sunt parțial aliniate la cerințele PR (PC) ale BERD; sunt necesare eforturi pentru a remedia acest aspect - Practicile proiectului pot duce la nerespectarea reglementărilor și, prin urmare, pot avea ca rezultat întreruperi pe termen scurt ale activității și amenzi
Risc scăzut	Evaluările și planurile proiectului sunt parțial aliniate la cerințele PR (PC) ale BERD; sunt necesare eforturi limitate pentru a remedia aceste aspecte
Risc neglijabil/inexistent	Evaluările și planurile proiectului sunt pe deplin aliniate la cerințele PR (FC) ale BERD

Tabelul 1-1: Clasificarea riscurilor și matricea de riscuri

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
ESR1	Evaluarea și gestionarea riscurilor și impacturilor de mediu și sociale						
1	<i>Evaluarea de mediu și socială – Identificarea riscurilor și a impacturilor</i> <i>În conformitate cu ESR1 ale BERD, s-a derulat procesul de evaluare de mediu și socială (EMS) pentru proiecte și s-a întocmit raportul EMS. Ca parte a procesului EMS al proiectului, a fost elaborat și Planul de Management de Mediu și Social (PMMS). PMMS prezintă în mod clar impacturile, măsurile necesare de atenuare și monitorizare, precum și rolurile și responsabilitățile.</i> Actualizați evaluarea cumulativă odată ce se va stabili locația exactă a lagărelor de muncă și a eventualelor instalații asociate proiectului; actualizați PMMS în consecință.	BERD ESR1 Cele mai bune practici Legislația națională	Scăzut	- EMS actualizat sau planuri de management asociate care conțin evaluarea impactului cumulativ și măsuri de atenuare - Plan de management de mediu și social (PMMS) actualizat	Înainte de începerea lucrărilor ¹	AND	Deschis
2	<i>Sistemul de management de mediu și social</i> Elaborarea și implementarea unui sistem cuprinzător de management de mediu și social, inclusiv a politicii de mediu și sociale, care să fie în conformitate cu cerințele BERD ESR1 și ISO 14001. Acest sistem va permite identificarea, evaluarea și atenuarea în mod adecvat a riscurilor de mediu și sociale ale proiectelor, precum și respectarea cerințelor de reglementare și a standardelor de mediu și sociale ale creditorului.	ESR1 al BERD Cele mai bune practici Legislația națională	Mediu	- Există un sistem integrat de management al mediului, al aspectelor sociale, al sănătății și al siguranței, specific proiectului - Există o politică generală de mediu și socială	Înainte de încheierea financiară	AND	Deschis
3	<i>Capacitatea și angajamentul organizațional</i>	ESR1 al	Mediu	Cerințe specifice	Înainte de	AND	Deschis

¹ „Înainte de începerea lucrărilor” reprezintă perioada cuprinsă între finalizarea acordului financiar și începerea efectivă a lucrărilor. Această etapă este adesea denumită „faza de mobilizare a antreprenorului”.

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	Proiectul va fi gestionat de AND. Lucrările propriu-zise vor fi executate de un contractor EPC selectat printr-o procedură de licitație competitivă. Organizația actuală de mediu și socială (M&S) din cadrul AND este suficientă pentru a gestiona riscurile de mediu și sociale din proiectele organizației. Cu toate acestea, s-a constatat că specialiștii în M&S se ghidează în principal după cerințele legislației naționale, mai degrabă decât după cele mai bune practici sau orice orientări ale creditorilor. Prin urmare: • Specialiștii M&S ai AND vor urma cursuri de formare și vor solicita asistență tehnică pentru a-și îmbunătăți înțelegerea standardelor de mediu și sociale (ESR) ale BERD și a modului în care acestea pot fi transpuse în operațiunile lor, de exemplu, prin stabilirea cerințelor M&S pentru contractori și monitorizarea proiectelor care sunt implementate în conformitate cu cerințele creditorilor.	BERD Cele mai bune practici Legislația națională		proiectului, în conformitate cu cerințele creditorilor, instrumente și formulare de monitorizare • Registrele de formare ale specialiștilor în mediu și siguranță	Încheierea financiară		
4	Politica privind lanțul de aprovizionare • Elaborarea politicii privind lanțul de aprovizionare și comunicarea acesteia către contractanți și fiecare subcontractant. • AND utilizează condițiile de contractare FIDIC² - Cartea Roșie și ca document juridic cu contractanții săi. Cartea Roșie FIDIC nu este complet aliniată cu ESR1 și 2. Prin urmare, se vor include clauze suplimentare în contractul FIDIC prin care se asumă în mod explicit	BERD ESR1 BERD ESR2 Cele mai bune practici Legislația națională privind „ ”	Mediu	• Politica privind lanțul de aprovizionare • Contract FIDIC actualizat, incluzând clauze referitoare la gestionarea ului lanțului de	Înainte de încheierea financiară	AND	Deschis

² Un contract standard de construcții publicat de Federația Internațională a Inginerilor Consultanți (FIDIC), adaptat pentru proiecte în care angajatorul furnizează proiectul, iar antreprenorul execută lucrările.

Cartea Roșie standard a FIDIC (edițiile 2017/2022) conține obligații contractuale ale antreprenorului privind abordarea aspectelor de mediu, sănătate, siguranță și sociale, dar nu include cerințe detaliate specifice proiectului în materie de mediu și social (E&S). Acestea trebuie furnizate de angajator, în cazul acestui proiect – AND.

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	următoarele angajamente: - Cerințele privind lanțul de aprovizionare (conform documentelor de finanțare) - Măsurile enumerate în EMS-ul proiectului (2026) - Respectarea ESMS a proiectului și a standardelor aplicabile - Asigurarea prezenței pe șantier a unui număr suficient de personal responsabil cu gestionarea aspectelor de mediu și sociale, a siguranței și a forței de muncă. - Dreptul de acces la șantier al proiectului, al creditorilor și al consilierilor acestora. • Includerea unei clauze în contractul FIDIC care să impună contractanților să se asigure că furnizorii lor principali nu recurg la munca copiilor și la munca forțată.			aprovizionare			
ESR 2	Munca și condițiile de muncă						
5	<i>Procedurile AND privind forța de muncă și condițiile de muncă au fost evaluate. O serie de politici, sisteme și proceduri existente necesită alinierea la ESR 2.</i> <i>Politica de resurse umane și sistemul de gestionare a forței de muncă</i> • Elaborarea unui sistem de gestionare a resurselor umane/ ului muncii. Sistemul de management trebuie să includă proceduri privind forța de muncă, supravegherea contractelor, mecanismul de soluționare a reclamațiilor, monitorizarea, raportarea și inspecțiile, standardele privind condițiile de muncă, măsurile de protecție împotriva violenței bazate pe gen (GBVH), integrarea sănătății și securității în muncă (SSM) și controalele lanțului de aprovizionare. • Adoptarea și implementarea politicii de resurse umane în conformitate cu legislația națională și cu	ESR2 al BERD Cele mai bune practici Legislația națională	Mediu	• Politica de resurse umane • Sistem de gestionare a forței de muncă care acoperă contractanții și subcontractanții	Înainte de închiderea financiară	AND	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	ESR2 al BERD. Politica și cerințele privind resursele umane se vor aplica tuturor contractanților proiectului. Asigurarea transmiterii politicilor privind forța de muncă către toți contractanții.						
6	<i>Condiții de muncă/Condiții de angajare</i> - Actualizarea Codului de conduită al AND pentru a fi aliniat la ESR2. Includerea unor prevederi privind interzicerea muncii copiilor și a muncii forțate, libertatea de asociere și negocierea colectivă, condițiile de angajare, salariile echitabile și programul de lucru, mecanismul de soluționare a reclamațiilor, conformitatea lanțului de aprovizionare și a contractorilor, cazarea lucrătorilor (dacă este cazul). Mai precis, adăugarea unei clauze care să interzică în mod explicit munca copiilor sau angajarea persoanelor cu vârsta sub 18 ani pentru lucrări periculoase. - Actualizarea contractului FIDIC existent al AND (cu terți/contractanți) pentru a include clauze suplimentare care să stipuleze în mod explicit interzicerea muncii copiilor și a muncii forțate, clauze privind recrutarea etică (nediscriminare și egalitate de șanse la pentru a asigura accesul echitabil și egal la oportunități, formare și salarii), cerințe privind mecanismele de soluționare a reclamațiilor, interzicerea reținerii pașapoartelor/documentelor, obligația antreprenorului de a respecta ESR2 față de toți angajații și subcontractanții, obligații de diligență necesară privind forța de muncă în lanțul de aprovizionare, procedura de verificare a vârstei, raportarea periodică și auditurile privind forța de muncă efectuate de antreprenor. - Elaborarea și implementarea unui Plan de gestionare a contractanților care să ghideze monitorizarea respectării continue a standardului ESR2. Planul include o analiză a riscurilor efectuată de AND asupra	BERD PR2 Cele mai bune practici Legislația națională	Nivel ridicat	Codul de conduită, care conține prevederi aliniate la ESR2 al BERD.	Înainte de încheierea financiară	AND	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	contractantului EPC pentru a identifica orice riscuri și probleme potențiale legate de drepturile muncii și drepturile omului. - Elaborarea unei proceduri de concediere colectivă. - Elaborarea unui mecanism de soluționare a reclamațiilor lucrătorilor și a unui registru al reclamațiilor, ca parte a Sistemului de gestionare a muncii. Mecanismul de soluționare a reclamațiilor lucrătorilor trebuie să fie accesibil tuturor lucrătorilor, inclusiv lucrătorilor contractanților, și comunicat tuturor lucrătorilor, precum și lucrătorilor contractanților și subcontractanților. Mecanismul de soluționare a reclamațiilor va include dispoziții specifice pentru cazurile de violență și hărțuire bazate pe gen, inclusiv resurse, mecanisme și controale adecvate. - Asigurarea faptului că AND are acces și primește o copie a mecanismului de soluționare a reclamațiilor lucrătorilor contractanților. În cazul unor discrepanțe, se va urma mecanismul de soluționare a reclamațiilor al AND pentru rezolvarea reclamațiilor.						
7	Cazare - Proiectul va asigura că EPC amenajează spații de cazare pentru lucrători în conformitate cu liniile directoare ale BERD/IFC privind „Cazarea lucrătorilor: procese și standarde”. - Se va efectua un audit al facilităților de cazare pentru lucrători furnizate de proiect înainte de ocupare, urmat de audituri trimestriale ulterioare.	BERD ESR2 BERD ESR3 Notă orientativă privind cazarea lucrătorilor publicată de BERD/IFC („Cazarea lucrătorilor: procese și standarde”)	Nivel mediu	- Evaluarea performanței forței de muncă a contractantului ca parte a procesului de selecție - Înregistrări ale auditului intern privind cazarea lucrătorilor, în conformitate cu Nota orientativă a BERD/IFC: „Lista de verificare privind	Înainte de începerea lucrărilor de construcție și audituri trimestriale privind cazarea pe durata construcției	AND	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
		Legislația națională		cazarea lucrătorilor"			
ESR3	Eficiența utilizării resurselor și prevenirea și controlul poluării						
8	<i>Eficiența resurselor</i> <i>Având în vedere stadiul de dezvoltare al proiectului, eficiența resurselor nu este abordată în EMS. Prin urmare, se propun următoarele acțiuni:</i> - Proiectul trebuie să identifice oportunități și alternative pentru eficiența utilizării resurselor legate de proiect, în conformitate cu PR3 și cu cele mai bune practici. - Impacturile cumulative potențiale ale captării apei asupra utilizatorilor terți și asupra ecosistemelor locale ar trebui evaluate în conformitate cu standardul „ ” și ar trebui să se demonstreze că alimentarea cu apă a proiectului nu va avea efecte negative asupra resurselor de apă. - Să se includă cerințe privind eficiența resurselor în Planul de Management de Mediu și Social (PMMS) și în planurile de gestionare a construcției, punând accentul pe măsurile de reciclare a apei și de eficiență a apei (având în vedere deficitul de apă din țară, în special în perioadele de vară).	BERD ESR3 Cele mai bune practici	Mediu	- Planul de gestionare a mediului (PMMS) actualizat - C-PMMS-ul antreprenorului să includă cerințe privind eficiența resurselor	Înainte de începerea lucrărilor	AND	Deschis
9	<i>Procesul EMS a stabilit metodele, tehnologiile și practicile adecvate de prevenire și control al poluării care urmează să fie aplicate în cadrul proiectului</i> <i>Prevenirea și controlul poluării – Emisii atmosferice și de zgomot (continuare)</i> Se vor efectua măsurători punctuale ale zgomotului în faza de construcție, cu condiția ca lucrările să se desfășoare în apropierea unor receptori sensibili (în imediata apropiere a locuințelor, de exemplu, la <10 m,	BERD ESR3 Cele mai bune practici Legislația națională	Mediu	- Eșantionarea zgomotului - PMMS actualizat - Panouri temporare de absorbție a zgomotului	În timpul construcției	AND	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	a școlilor, a unităților medicale) și în locații cu activități de construcție prelungite, precum și acolo unde este probabil ca pragurile naționale și ale UE să fie depășite. Actualizarea Planului de gestionare a impactului asupra mediului (PMMS) și implementarea unor măsuri suplimentare de atenuare (de exemplu, panouri temporare de absorbție a zgomotului).						
10	<i>Prevenirea și controlul poluării – Emisii atmosferice și de zgomot (continuare)</i> Se vor efectua prelevări de probe de sol pentru drumul de ocolire a orașului Drochia – înainte de începerea lucrărilor de construcție, pe tronsonul noului drum care urmează să fie construit, în special pentru detectarea contaminării cu hidrocarburi și pesticide învechite. (Se va efectua remedierea solului, dacă se constată poluare.	BERD ESR3 Cele mai bune practici Legislația națională privind	Nivel mediu	Prelevarea de probe de sol	Înainte de construcție	AND	Deschis
11	<i>Gestionarea deșeurilor</i> <i>Proiectul se angajează să evite sau să reducă la minimum generarea de deșeuri periculoase și nepericuloase și să reducă nocivitatea acestora în măsura în care este posibil. Măsurile sunt incluse în detaliu în Planul de gestionare a deșeurilor.</i> Efluentul de ape uzate va fi tratat în conformitate cu parametrii UE privind deversarea efluenților înainte de a fi deversat în mediul natural. - Se va efectua un audit independent al instalațiilor de gestionare a deșeurilor existente care vor fi utilizate de către EPC pentru eliminarea deșeurilor (apelor uzate), pentru a se asigura că acestea au o capacitate suficientă și instalații adecvate pentru tratarea/eliminarea deșeurilor. - Se va actualiza Planul de gestionare a deșeurilor în	BERD ESR3 Cele mai bune practici Legislația națională	Scăzut	- Verificarea înregistrărilor privind instalațiile de gestionare a deșeurilor existente - Înregistrările privind deșeurile sunt întocmite și păstrate pe întreaga durată a fazei de construcție. - Planul de gestionare a deșeurilor (PMMS)	Înainte de construcție	AND	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	cazul în care ar fi necesară adoptarea unor măsuri suplimentare.			actualizat			
ESR4	Sănătate, siguranță și securitate						
12	<i>Siguranța materialelor periculoase</i> Proiectul se angajează să aplice măsuri adecvate de gestionare a riscurilor pentru a minimiza sau controla eliberarea unor astfel de substanțe/materiale nocive în mediul d . EMS prevede cerințe suficiente privind sănătatea și siguranța operațională și utilizarea substanțelor chimice. Măsuri suplimentare sunt enumerate în PMMS, în Planul existent de management al sănătății și siguranței la locul de muncă, în Planul de intervenție în caz de urgență și în Planul de gestionare a deșeurilor. Acestea vor fi aplicate de proiect și extinse pe viitor. Prin urmare: - Se adaugă cerința de păstrare a fișelor cu date de securitate (MSDS) pentru toate substanțele periculoase de la fața locului. Se adaugă instruirea lucrătorilor cu privire la conținutul fișelor MSDS. Se include cerința privind utilizarea fișelor MSDS în Planul de management de mediu și social al contractantului (C-PMMS). - Elaborarea unui Plan operațional de sănătate și siguranță specific proiectului, în conformitate cu ESR 4	ESR3 al BERD ESR4 al BERD Cele mai bune practici Legislația națională privind	Mediu	- Dovezi privind avertismentul/notifi carea referitoare la cerința ca fișele cu date de securitate (MSDS) pentru toate substanțele periculoase e să fie afișate la fața locului - Instruirea lucrătorilor cu privire la conținutul fișelor de siguranță (MSDS) - Planul de gestionare a mediului al contractantului (PMMS) include cerința de a utiliza fișele de date de securitate (MSDS) - Planul de sănătate și siguranță la locul de muncă	Înainte de începerea lucrărilor	AND	Deschis
13	Elaborarea unui plan specific de sănătate și siguranță la locul de muncă, în conformitate cu ESR	BERD ESR 4	Mediu	Planul CHS	Faza de proiectare	AND	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	4				detaliată Înainte de construcție		
14	Elaborarea unui plan de gestionare a traficului specific proiectului, în conformitate cu ESR 4	BERD ESR 4	Mediu	Planul de gestionare a traficului	Faza de proiectare detaliată Înainte de construcție	AND	Deschis
15	<i>Riscuri naturale</i> În conformitate cu ESR4, proiectul a identificat impacturile și riscurile potențiale cauzate de hazarduri naturale , precum cutremure, alunecări de teren sau inundații, iar raportul EMS a propus măsuri de adaptare pentru a reduce impacturile cauzate de schimbările climatice. Cu toate acestea, EMS nu dispune de o evaluare dedicată a riscurilor climatice, de exemplu, o analiză a hazardurilor și o evaluare a vulnerabilității. Prin urmare: Se va aplica instrumentul de screening al riscurilor climatice al BERD sau un instrument echivalent pentru a efectua o evaluare a riscurilor legate de schimbările climatice în timpul fazei de proiectare detaliată a proiectului.	BERD ESR4 Cele mai bune practici Legislația națională	Mediu	- Evaluarea riscurilor legate de schimbările climatice (CCRA) utilizând instrumentul de evaluare a riscurilor climatice al BERD „ ” - PMMS actualizat	Faza de proiectare detaliată Înainte de construcție	AND	Deschis
16	Elaborarea unui plan de intervenție în caz de urgență specific proiectului, în conformitate cu ESR 4, pe baza proiectării detaliate și a celor mai recente informații și evaluări privind proiectul, cu scopul de a: Introducerea unor praguri cuantificate (de exemplu, volume de deversare, gravitatea leziunilor, amplitudinea incendiului, praguri de eliberare în mediu) care se intensifică de la nivelul amplasamentului la nivelul interinstituțional, precum și a procedurii de intervenție corespunzătoare,	BERD ESR4 Cele mai bune practici Legislația națională	Mediu	Plan de intervenție în caz de urgență (ERP) actualizat pe baza ESIA a proiectului Planul de intervenție în caz de urgență	Înainte de construcție	AND	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	- Asigurarea utilizării fișelor cu date de securitate (MSDS) pentru a stabili acțiunile din planul de intervenție în caz de deversare, - Definirea tipului de exerciții care trebuie desfășurate în funcție de risc și a indicatorilor-cheie de performanță (KPI) corespunzători care trebuie înregistrați și monitorizați. - Coordonarea cu autoritățile locale și serviciile publice de urgență pentru a partaja Planul de intervenție de urgență al proiectului (ERP). - Elaborarea unui plan structurat de comunicare cu comunitatea privind alertele de urgență (avertismente pe mai multe canale, limbi), zonele de adunare în condiții de siguranță sau actualizările ulterioare incidentului, în special atunci când lucrările se vor desfășura în imediata vecinătate a locuințelor, - Definiți exercițiile care trebuie desfășurate împreună cu comunitatea, în funcție de tipul și nivelul de risc.						
ESR 5	Achiziționarea terenurilor, restricții privind utilizarea terenurilor și strămutarea forțată						
17	<i>Proiectul se angajează să evite/minimizeze strămutarea și alte forme de impact asupra mijloacelor de subsistență. Nu se prevede strămutarea fizică în cadrul acestui proiect. Strămutarea economică este relevantă pentru varianta minimă a drumului de ocolire a localității Drochia, Lotul 4.</i> - AND va numi un consultant independent în materie de relocare, cu experiență adecvată în îndeplinirea cerințelor creditorilor, pentru a elabora și implementa Planul de acțiune privind relocarea specific proiectului, pe baza documentului Cadrul de achiziție a terenurilor și relocare (LARF) elaborat pentru acest proiect în 2025 (de către Haskoning). Acest plan de acțiune va prezenta principiile generale, procedurile și cadrul de eligibilitate în conformitate cu ESR5. - Domeniul de aplicare și nivelul de detaliere al Planului	ESR5 al BERD Cele mai bune practici Legislația națională	Ridicat	- RAP elaborat prin identificarea tuturor persoanelor afectate de proiect (PAP) și definirea compensației la costul integral de înlocuire. - PAP-urile au fost despăgubite în mod echitabil, în conformitate cu prevederile RAP, înainte de preluarea	Înainte de începerea lucrărilor	AND va numi un consultant independent pentru elaborare și implementare.	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	de acțiune privind relocarea (RAP) vor varia în funcție de amploarea strămutărilor și de complexitatea măsurilor necesare pentru atenuarea impacturilor negative. În toate cazurile, acesta va descrie modalitățile și mijloacele prin care sunt îndeplinite obiectivele PR5.			terenului.			
18	<i>Documentația RAP (Plan de acțiune pentru strămutare) și LARF (Cadrul privind achiziția terenurilor și strămutarea)</i> - Proiectul va efectua un sondaj/studiu socio-economic pentru a susține documentul RAP care urmează să fie elaborat în vederea alinierii la PR5. - Se va confirma stabilirea unei date limită clare pentru eligibilitate. - Efectuați o evaluare a vulnerabilității ca parte a RAP, luând în considerare profilul social al comunității - Identificarea și propunerea de măsuri de atenuare pe baza evaluării vulnerabilității, ca parte a RAP.	BERD ESR5 Cele mai bune practici Legislația națională	Nivel ridicat	- Date din recensământul socio-economic/sondaje - Date limită pentru înregistrările privind comunicarea - Grupuri vulnerabile identificate în cadrul RAP - Înregistrări privind punerea în aplicare a măsurilor de atenuare adecvate.	Înainte de începerea lucrărilor	AND va angaja un consultant independent	Deschis
19	<i>Despăgubiri pentru persoanele strămutate</i> - Terenul nu poate fi preluat înainte de acordarea despăgubirilor și a altor drepturi. - Compensația trebuie plătită tuturor proprietarilor și utilizatorilor de terenuri eligibili, conform standardelor creditorului, înainte de preluarea în posesie a terenului.	BERD ESR5 Cele mai bune practici Legislația națională	Nivel ridicat	Persoanele afectate de proiect (PAP) sunt despăgubite în mod echitabil, în conformitate cu prevederile Planului de acțiune privind	Înainte de începerea lucrărilor de construcție	AND	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
				relocarea (RAP), înainte de preluarea terenului. Completarea documentelor de despăgubire			
20	<i>Monitorizarea RAP și LARF</i> - Elaborați proceduri și instrumente pentru a vă asigura că monitorizarea și evaluările externe sunt programate astfel încât să urmărească succesul RAP/LRP. - Programarea unor evaluări externe independente pentru a urmări succesul pe termen lung al RAP&LARF.	BERD ESR5 Cele mai bune practici Legislația națională	Nivel ridicat	- Raportarea constatărilor și a măsurilor corective. - Înregistrări ale evaluărilor externe	Înainte de construcție	AND	Deschis
21	<i>Finanțare/Bugetare</i> - Confirmați că bugetul include suplimentul necesar pentru acoperirea integrală a costurilor de înlocuire. - Va fi necesar să se asigure un buget suplimentar pentru a îndeplini cerințele creditorului în conformitate cu ESR 5	ESR 5 al BERD Cele mai bune practici Legislația națională	Nivel ridicat	Toate PAPS-urile sunt compensate la costul integral de înlocuire. Buget suplimentar asigurat pentru a îndeplini cerințele ESR 5	Înainte de construcție	AND	Deschis
ESR 6	Conservarea biodiversității și gestionarea durabilă a resurselor naturale vii						
22	<i>Proiectul va avea un impact asupra habitatelor, florei și faunei din zona de construcție a proiectului. PMMS detaliază măsurile de atenuare necesare.</i> <i>Evaluarea biodiversității și a resurselor naturale vii (continuare)</i> Măsurile propuse privind biodiversitatea din EMS vor fi detaliate în continuare și vor deveni obligatorii acolo unde este necesar, în special odată ce vor fi	BERD ESR6 Cele mai bune practici Legislația națională n	Mediu	Planul de gestionare a biodiversității	Înainte de construcție	AND	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	cunoscute amplasamentul șantierului, drumurile de acces și alte locații, precum și instalațiile asociate. • Detalierea măsurilor de atenuare propuse va fi realizată de un ecologist calificat, pe baza celor mai recente informații privind proiectul, și trebuie să fie convenită înainte de începerea efectivă a intervențiilor și inclusă într-un Plan de gestionare a biodiversității (care urmează să fie revizuit și aprobat de consultantul M&S al creditorilor în ceea ce privește conformitatea cu ESR6). • Se va efectua un studiu ecologic pre-construcție și se va asigura supravegherea de către un ecolog calificat în zonele situate în apropierea și/sau care intersectează siturile Emerald (Lotul 3) și rezervațiile naturale naționale. În cazul în care monitorizarea biodiversității identifică impacturi sau riscuri pentru faună și floră, se vor identifica măsuri adecvate pentru evitarea și reducerea riscului; de exemplu, dacă se constată prezența păsărilor cuibăritoare care ar putea fi deranjate de proiect, defrișarea terenului trebuie suspendată până după perioada de cuibărit, iar activitățile care ar putea deranja păsările trebuie efectuate înainte sau după perioada sensibilă. • Monitorizarea biodiversității pentru Lotul 2 ar trebui să se concentreze, de asemenea, asupra prezenței speciilor endemice și protejate de floră și faună. • Monitorizarea biodiversității va continua pe durata fazei de construcție a proiectului pentru Lotul 3, în cazul în care au fost identificate zone sensibile în cadrul studiului ecologic premergător construcției. Dacă monitorizarea biodiversității identifică posibile efecte sau riscuri pentru faună și floră, se vor identifica măsuri adecvate pentru evitarea și reducerea riscului.						

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
ESR 8	Patrimoniu cultural						
23	<i>Evaluarea și gestionarea impactului asupra patrimoniului cultural</i> <i>Cea mai mare parte a lucrărilor rutiere se va desfășura pe un coridor rutier existent, pe care nu se află situri de patrimoniu cultural. Evaluarea de mediu și social (EMS) identifică situri culturale și comemorative de-a lungul coridorului rutier, dar confirmă că nu există nicio interferență fizică directă între aceste situri și lucrările de construcție.</i> Proiectul va asigura că antreprenorul EPC responsabil de lucrările de construcții civile va elabora și va pune în aplicare o procedură privind descoperirile fortuite pentru proiect. Această procedură va fi concepută pentru a aborda orice potențiale descoperiri de noi elemente de patrimoniu cultural în timpul fazei de construcție și pentru a asigura luarea măsurilor adecvate ca răspuns la acestea.	BERD ESR8 Cele mai bune practici Legislația națională	Neglijabil	- Înregistrări ale descoperirilor fortuite (dacă există) - Notificare oficială către autorități, în conformitate cu procedura privind descoperirile întâmplătoare	- Înainte de începerea lucrărilor de construcție privind - În timpul construcției ei	AND	Deschis
ESR 10	Divulgarea informațiilor și implicarea părților interesate						
24	<i>Planul de implicare a părților interesate (SEP)</i> <i>În conformitate cu ESR10, în cadrul procesului EMS și al legislației moldovenești a fost elaborat un Plan specific de implicare a părților interesate (SEP), adaptat naturii și amplorii proiectului, precum și riscurilor, impacturilor și stadiului de dezvoltare al acestuia. SEP include identificarea părților interesate, definește principiile și metodele de implicare, stabilește procedura mecanismului de soluționare a reclamațiilor (GRM) și prezintă rolurile și responsabilitățile agențiilor de implementare, precum și indicatorii de monitorizare. Deși GRM-ul oficial este în vigoare, s-a observat că mecanismul a fost utilizat mai degrabă ca o procedură generală decât pentru reclamații</i>	BERD ESR10 Cele mai bune practici Legislația națională	Mediu	SEP actualizat	- Înainte de construcție - În timpul construcției ei - În timpul exploatării	AND	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen limită	Responsabilitate	Stare
	<i>specifice proiectului. Prin urmare:</i> Actualizați periodic SEP, incluzând orice înregistrări privind interacțiunile cu părțile interesate.						
25	<i>Mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM)</i> - Elaborați o procedură specifică proiectului privind mecanismul de soluționare a reclamațiilor, conform prevederilor din ESR10, și comunicați-o comunității și autorităților locale, asigurându-le accesul la aceasta. - Implementarea și comunicarea GRM-ului specific proiectului. Asigurarea acordării priorității și alocării resurselor necesare pentru implementarea activităților de implicare a părților interesate și de comunicare.	ESR10 al BERD Cele mai bune practici Legislația națională	Mediu	- Registrul angajamentelor și reclamațiilor - O procedură GRM documentată care descrie mecanismul și termenul de soluționare. - Registru care atestă măsurile luate pentru soluționarea reclamațiilor	- Înainte de începerea lucrărilor - În timpul construcției - În timpul exploatării	AND	Deschis

Tabelul 1-2: Planul de acțiune socială și de mediu pentru proiect